

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 1/22.01.2025 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 22.01.2025 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашгъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Илия Вълков

изслуша доклад по жалба с вх. № 11-039/2024 г. на Т.С.Т. от град П. срещу бТВ. В жалбата се твърди, че на 25 юни 2024 г. с публикацията “Роми пребиха шофьор на автобус пред очите на туристи (ВИДЕО)” са осъществени нарушения на Етичния кодекс на българските медии от страна на бТВ.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалбата се отнася до твърдени нарушения на Етичния кодекс на българските медии.
2. Жалбата е подадена в допустимия от правилника срок.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбата, жалбата е допустима.
4. Представено е становище от бТВ.

II. ЖАЛБА

Според жалбоподателя: Ромите са български граждани. Не е нужно да бъдат различавани от останалите българи и да бъдат определяни чрез етноса си. Не всички роми са хулигани, а и етническата принадлежност не допринася по никакъв начин за предаване на по-пълна картина за случилото се. Не става ясно и на база на какво в бТВ правят извод, че това са роми. С оглед на надигащите се националистически настроения подобни заглавия само могат да разпалят допълнително расизъм и дискриминация. Ромите не са други, те са част от българското общество и няма нужда да правим разграничението “ние-те”.

Искането е КЖЕ да установи нарушения на Етичния кодекс на българските медии и медията да публикува поправка.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Получено е становище от ответната страна. В него се посочва следното: *Неоснователни са твърденията за осъществен фактически състав на дискриминация. Материалът е по репортаж за осъществено нападение от автобус с туристи, което нападение е осъществено без причина. Посочването на етническата принадлежност е предвид изпратения клип, но не се акцентира върху него. Голословни са твърденията на жалбоподателя, че за обстоятелствата, изложени в материала се обвиняват единствено роми. Такива твърдения не са правени. Темата е от значителен обществен интерес, доколкото е извършено нападение върху шофьор на автобус и то без причина. Материалът не се отнася до конкретни лица, нито до лица, които са от определен етнос, а се отнася до нерегламентирани действия спрямо нищо неподозиращи граждани в туристическия автобус и спрямо неговия шофьор.*

По смисъла на чл. 4, ал. 2 и 3 от Закона за защита от дискриминация, дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства, или неговото поставяне в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица. Съществен елемент на фактическия състав на дискриминацията е именно резултатът – поставянето на конкретното лице в по-неблагоприятно положение или третирането му в сравнение с друго лице.

В конкретния случай липсват каквито и да е твърдения жалбоподателят да е третиран или поставен в по-неблагоприятно положение, което да е било в резултат от интервюто на излъчения репортаж, а напротив – това е опит за решаване на социален проблем. В жалбата се посочват единствено субективните възприятия. Следва да се има предвид, че наличието на дискриминация по смисъла на Закона за защита от дискриминация се преценява при проява на посочените в закона признаци, а не от формирано у жалбоподателя негативно субективно възприятие, обида или засягане на неговата чест. В този смисъл е и съдебната практика - Решение № 13778 от 12.12.2008 г. на ВАС по адм. д. № 10913/2008 г. В конкретния случай не са налице признаците посочени в чл. 4 ЗЗДискр. и с публикувания материал не са нарушени принципите на Етичния кодекс.

V. ФАКТИ

На посочения интернет адрес не се открива материал по темата, подобен материал се откри на друг интернет адрес – но там има кратка публикация със заглавие *Пребиха шофьор на автобус пред очите на туристи (ВИДЕО)*. В публикацията не се указва етнос. Изводът на КЖЕ е, че е възможно публикацията да е редактирана впоследствие – след получаване на жалбата в медията, защото в становището на БТВ не се отрича, че етносът е указан в заглавието и в текста на публикацията.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата, запозна се със становището на медията, срещу която е жалбата и установи липсата на публикацията на посочения сайт. Към жалбата не е приложено факсимиле или скрийншот от първоначалната публикация, за да се установи съдържанието на публикацията към минал момент. Същевременно с това КЖЕ анализира аргументите, с които bTV защитава публикация, иницирана най-вероятно от разпространяващ се в мрежата видеоклип. Независимо дали видеоклипът е собствена продукция или не, не е оправдано безкритично разпространение от медиите, доколкото това създава риск от разпространение на дискриминационното разбиране за връзка между етноса и твърдяното престъпление. Към това видео водят и връзки в множество други онлайн медии, които по подобен начин безкритично повтарят етнизацията на информацията и в нарушение на етичните норми на журналистиката обвързват нападението с характеристиките на един цял етнос.

КЖЕ прие за сведение, че публикацията е редактирана.

На базата на горните изводи КЖЕ прие следното

РЕШЕНИЕ:

намира жалба с вх. № 11-039/2025 г. за **основателна** по 2.5.2. от Етичния кодекс на българските медии.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

Изпълнителен директор на

Фондация НСЖЕ :

Ева Петрова